

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Technická univerzita v Liberci
Hodnocení diplomové práce – oponentní posudek

Název práce: Zvládání nároků kladených na učitele
ve třídě s žáky se specifickými potřebami
Autor: Darina Ottlová
Studijní obor: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ
Vedoucí práce: PhDr. Magda Nišpanská, Ph.D
Oponent: Mgr. Jana Wernerová

Učitelská profese je celkově vnímána jako profese se zvýšenou psychickou zátěží. **Předkládaná diplomová práce se zabývá** aktuální tematikou – psychickým zvládáním pracovní zátěže učitelů.

Cílem diplomové práce bylo zjistit: „Jak učitel subjektivně zvládá nároky, které jsou na něj kladené ve třídě, ve které jsou žáci se specifickými potřebami.“

Obsah diplomové práce

Práce je charakteru teoreticko-výzkumného.

Teoretická část práce uvádí do problematiky zátěže a stresu, vymezuje hlavní pojmy, uvádí přístupy ke zvládání zátěžových situací, význam psychohygieny, pojetí integrace žáka.

Výzkumná část diplomové práce obsahuje hypotézy (4), popis výzkumného souboru, metody výzkumu (upravený dotazník s částečně převzatými otázkami a strukturovaný rozhovor), metody zpracování dat, výsledky šetření se statistickým vyhodnocením uspořádané do tabulek a grafů.

Práce je doplněna přílohami, které obsahují mj. uplatněný dotazník a rozhovory s učiteli (2).

Hodnocení diplomové práce

Teoretická část práce rozpracovává náročné téma, opírá se o dostatek odborných pramenů, je rozsáhlá, psána na odborné úrovni, vnímám ji jako zdařilejší část práce.

Výhrady k teoretické části práce: Postrádám větší množství informací o práci v úvodu; odkazy v textu na citované autory nejsou vždy uvedeny (s. 13, 21, 24, 31 aj.). Více bych se zaměřila na osobnost učitele (z hlediska působení zátěže), charakteristiku základní školy praktické, charakteristiku žáků této školy navštěvujících, vymezení pojmu žáci se specifickými potřebami, tedy více zaměření ke školské oblasti. Kap. Integrace žáka se mi v této diplomové práci, tak jak je celkově pojata, nejeví opodstatnělá. Nepřesné je věkové vymezení cílové populace dětí a mládeže, kterým poskytují odbornou pomoc pedagogicko-psychologické poradny (s. 38). Nesprávně je uveden rok vzniku Bílé knihy (s. 40).

Výzkumná část práce je oproti teoretické části velice stručná (pouhých 12 stran textu, z toho pouhé 3 věnované výsledkům šetření souvisejících přímo s daným cílem práce). Přínos práce spatřuji mj. v tom, že diplomantka komparuje subjektivní výpovědi o psychickém zvládání pracovní zátěže kategorie učitelů veřejností často opomíjenou, učitelů pracujících na ZŠ praktických, s učiteli pracujícími na ZŠ běžného typu. Přínosná se jeví i druhá část výzkumného šetření, srovnání rozdílů výpovědí učitelů na základě délky jejich praxe ve školství (postrádám však uvedení, zda výzkumným souborem byly obě sledované skupiny

učitelů [základní školy praktické i základní školy běžného typu]). Oceňuji užítí statistického vyhodnocení dat a uplatnění vlastních úsudků diplomantky při prezentaci zjištěných výsledků. Výhrady k výzkumné části práce: Hypotézy nejsou správně formulované (s. 41), upřesněnější jsou uvedeny až v Závěru práce (s. 53), ale ani zde není jejich formulace správná. Očekávala bych větší zaměření, více prostoru, diskuse k vyjádření učitelů základní školy praktické na jejich psychické zvládání pracovních nároků.

Po stránce formální je práce psána na dobré úrovni, neobsahuje gramatické chyby; tzv. „překlepy“ a hovorový styl psaní se vyskytují minimálně (s. 39, 41, 63). Některé z připomínek: V seznamu zkratk není nutné uvádět běžně užívané zkratky (aj., atd. ...), ale očekávala bych např. uvedení zkratky ZŠP (základní škola praktická), která se v práci hojně vyskytuje. Kapitoly v obsahu jsou chybně číslovány; literaturu, na kterou se autorka odkazuje na s. 40, jsem v seznamu nenalezla; použité zdroje nejsou řazeny abecedně, aj.

Celkové hodnocení

Diplomová práce ještě splňuje stanovený cíl zadání, autorka pracuje s odbornou literaturou a odpovídajícími výzkumnými nástroji.

Přínos práce spatřuji v hlubším proniknutí do problematiky zvládání pracovního stresu učitelů, vyzdvižení psychické náročnosti práce učitele.

Podněty pro obhajobu:

Jaké strategie byste volila Vy (jako budoucí učitelka) pro vyvarování se negativním důsledkům psychicky náročného učitelského povolání?

Předložená práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci.

Domnívám se, že práce splňuje podmínky pro udělení titulu magistr a navrhuji její klasifikaci stupněm d-o-b-ř-e.

11. 1. 2011

Mgr. Jana Wernerová, oponent DP
katedra pedagogiky a psychologie FP